

Předřlowo.

Hižo jako studenta Serbskeho Seminara w Prazy spisach dwojorěčny řlownik za swoju řečnicu. Pozdřiřo jón dwójcy wobdžělach a wo wjele rozmnožiwiři, dr. Mucy přewostajich, kotryž jón pod napismom: Serbsko-němski a němsko-serbski „Přiruěny řlownik“ wuda. Hdyž dr. Řezak swój Němsko-serbski wřowědny řlownik hornjołužiřkeje řeče k čišćej hotowy předpołožil, přewzach česćowny nadawk, serbsko-němski řlownik jako druhi džěl k Řezakowemu zestajeć.

Dr. Pfuhlowy přeni wulki Serbski řlownik z lěta 1866 bě za swój čas wězo znamjenite džělo na polu serbskeje literatury, tola kóždy dowidži, zo za džensiře cyle přeměnjene poměry wjacj njedosaha. Tuž mějach nic jenož njedospołnoře wotstronjeć a khibinki wudopjelnjeć, ale teěž, stajnje na wuwowanje řeče džiwanjo, bohaty poklad serbskich řlowow po mójnoři wučerpować.

Na přědku podach krótki přehlad serbskeho twórbosłowa, kaž so w mnohich řlownikach stawa. Rozrisowacy za narjad bě kruty alfabetiski řčeh, nic jenož mjez kmjenami, ale teěž wosrjedž jednotliwych stawow, při čimž buchu dlěře wotdžěle dla lěpřeje přehladnoře džělene. Špatnje tworjene řlowa a germanismy so wuwostajichu, *na přiklad*: byrgle, za čož džě mamy dobre řlowo piřčele. Často njewěřty a wopaěny prawopis woprawjejo, přidawach k wujasnjenju přiwuzne řlowo z druhich řlowjan-řkih řečow. Z tym zdom dopokazach, zo njeje serbska řeč, dobre stare korjenje wukhowawři, při wřem sta lěta trajacym němskim wliwje spomnjenja hódnje na řlowach wotbyla. Ma tola hiře dospołny dual, aorist a imperfektum. Kajkosć řlowjesa wustajejo, pisach kóncowki dokonjanostnych řlowjesow w spinkach, *na př.*: rozjasn(-iě -ju) *perfektivne řlowjeso*, kóncowki njedokonjanostnych řlowjesow steja bjez spinkow. Přirunaj teěž přispomnjenje na přenjej stronje započatk řlownika! Njeprawidłowne a žadniře twórbj podawach dospołnje. Wukładowanje řlowow wožiwjach z mnohimi přikladami z literatury a wobkhodneje řeče.

Hdyž teěž řeka, zo smědža samo najwjetře lexikografiske džěla khiby a zmylki měć, wužiwach tola, řtož mocy jenoho čłowjeka domóža, w řtyrnačelětnym, njewustawacym džěle wřo, řtož sebi dospołny, přihodny, nowočasný řlownik žada.

Knjezomaj fararjeř Libřeř a wučerjeř Nawcy wěřny džak wuprajam za sobupřehladowanje korektury a wřelake pokiwy.

Njech tole džělo Serbam luboře k mačeřřcinje, druhim pak česćownoře za při wřeh zadžěwkach tak čistu řeč wubudža!

W Drježdžanach, w měrcu 1927.

Jurij Kral.